

Wymagania edukacyjne z języka polskiego

2024/2025

Układ wymagań odpowiada układowi podręczników „Ponad słowami” z wydawnictwa Nowa Era. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

1. Klasa 2, część 1 (romantyzm)

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
ROMANTYZM – O EPOCE					
2. i 3. Romantyzm – wprowadzenie do epoki	• wyjaśnić etymologię nazwy epoki • przedstawić ramy czasowe romantyzmu europejskiego i polskiego	• wyjaśnić, na czym polegała specyfika romantyzmu polskiego • przedstawić wydarzenia historyczne, które miały wpływ na kształtowanie się nowej epoki	• przedstawić rolę rewolucji francuskiej w procesie kształtowania się nowej epoki	• przedstawić najważniejsze założenia filozofii romantycznej	• omówić kontekst historyczny
4. i 5. Sztuka romantyczna	• wskazać i zilustrować przykładami najważniejsze tematy sztuki romantycznej	• wymienić cechy charakterystyczne stylu romantycznego i objaśnić je na przykładach	• wymienić nazwiska najważniejszych twórców romantyzmu i omówić ich dzieła	• dokonać analizy wpływu gotyku na sztukę romantyczną	• dokonać analizy romantycznego dzieła sztuki
ROMANTYZM – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury romantycznej	• wymienić motywy i tematy charakterystyczne dla literatury romantycznej	• wymienić i omówić cechy bohatera romantycznego	• określić rolę wątków irracjonalnych w twórczości romantyków	• określić rolę wyobraźni i natchnienia w twórczości romantyków	• wskazać specyfikę polskiej literatury romantycznej i wyjaśnić jej genezę

	wymienić gatunki realizowane w literaturze romantycznej	wymienić typy bohaterów romantycznych i wskazać ich rodowody			
7. Konteksty i nawiązania – Sándor Márai, <i>Zadanie</i>	- zrelacjonować treść fragmentów tekstu - określić rodzaj narracji - wskazać bohatera romantycznego	- omówić kompozycję opowiadania - scharakteryzować postać głównego bohatera	- wypowiedzieć się na temat postawy głównego bohatera w kontekście definicji bohatera romantycznego - zinterpretować tytuł opowiadania	zinterpretować ostatnie zdanie utworu	wskazać elementy romantycznej wizji świata i wypowiedzieć się na temat jej konfrontacji z rzeczywistością
8. Zacieranie granic między fikcją a rzeczywistością – <i>Król olch</i> Johanna Wolfganga Goethego	- zrelacjonować treść ballady - wskazać narratora i bohaterów tekstu	- omówić punkty widzenia ojca i syna - scharakteryzować króla olch - omówić cechy gatunkowe utworu	- wypowiedzieć się na temat emocji towarzyszących bohaterom - wyjaśnić, dlaczego tylko dziecko widzi króla	określić nastrój wiersza i to, w jaki sposób został on zbudowany	określić konwencję literacką dominującą w utworze
9. Konteksty i nawiązania – Andrzej Sapkowski, <i>Pani Jeziora</i>	- zrelacjonować treść fragmentów tekstu - omówić świat przedstawiony - określić rodzaj narracji	- wskazać cechy literatury <i>fantasy</i> we fragmentach tekstu - scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu	- omówić relacje między bohaterami - dokonać analizy nawiązań do literatury romantycznej – zarówno w treści, jak i w formie tekstu	dokonać analizy sposobu budowania nastroju grozy i dynamizowania akcji	podać przykłady archaizacji języka i określić funkcję tego zabiegu
10. <i>Cierpienia młodego Wertera</i> Johanna Wolfganga Goethego – bestseller swoich czasów (lektura uzupełniająca)	- zrelacjonować treść fragmentu tekstu - określić rodzaj narracji	- scharakteryzować tytułowego bohatera - zaprezentować obraz uczucia Wertera do Lotty wyłaniający się z tekstu	scharakteryzować miłość romantyczną w kontekście przeczytanych fragmentów tekstu	wskazać przykłady funkcji ekspresywnej i wyjaśnić znaczenie jej dominacji w tekście	wyjaśnić przyczynę wyboru powieści epistolarnej

11. i 12. Johann Wolfgang Goethe, <i>Faust. Tragedia</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść dramatu na podstawie streszczenia • zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić przynależność rodzajową i gatunkową utworu	• scharakteryzować głównych bohaterów • zdefiniować bohatera faustowskiego	• omówić funkcję dobra i zła w dziele • dostrzec i przedstawić uniwersalną wymowę utworu	• zinterpretować słowa Mefistofelesa: <i>Cząstka siły mała, / Co złego pragnąc zawsze dobro zdziała</i>	• omówić kontekst biblijny
13. Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, <i>Prospekt</i>	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• scharakteryzować adresata lirycznego • wskazać środki retoryczne i określić ich funkcję	• wskazać i zinterpretować nawiązanie do <i>Fausta</i> Johanna Wolfganga Goethego • porównać dwa rodzaje kuszenia: w dramacie Goethego i w wierszu Szymborskiej	• postawić tezę interpretacyjną • zinterpretować tytuł wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
*14. Fryderyk Schiller, <i>Do Radości</i>	• zrelacjonować treść utworu • wskazać podmiot liryczny i adresata wiersza	• omówić sposób zaprezentowania radości w utworze • przedstawić obraz świata wyłaniający się z utworu	• wskazać w wierszu elementy klasycystyczne • wskazać w wierszu motywy należące do światopoglądu romantycznego	• omówić relacje pomiędzy radością a miłością w utworze	• przedstawić swoje zdanie na temat przyczyn wyboru utworu na hymn Unii Europejskiej
*15. Fryderyk Schiller, <i>Rękawiczka. Powiastka</i>	• zrelacjonować treść utworu • określić sposób relacjonowania wydarzeń	• wskazać cechy ballady • przedstawić sposób ukazania motywu rycerza	• sformułować przesłanie utworu	• dokonać analizy środków językowych budujących nastrój wiersza	• omówić funkcję kostiumu historycznego w utworze
16. i 17. George Gordon Byron, <i>Giaur</i>	• zrelacjonować treść utworu na	• scharakteryzować tytułowego bohatera	• zdefiniować miłość romantyczną w	• wypowiedzieć się na temat tragizmu w	• wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy

(lektura uzupełniająca)	podstawie streszczenia • zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić sposób relacjonowania wydarzeń	na podstawie fragmentów tekstu • wskazać cechy gatunkowe we fragmentach tekstu	kontekście fragmentów tekstu	odniesieniu do bohatera	obrazem miłości zawartym w <i>Cierpieniach młodego Wertera</i> a tym z powieści Byrona
*18. Edgar Allan Poe, <i>Berenice</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• omówić sposób przedstawienia przez narratora samego siebie oraz tytułowej bohaterki • scharakteryzować bohatera / narratora	• zinterpretować symbolikę biblioteki jako miejsca akcji	• dokonać analizy środków językowych budujących nastrój grozy	• wypowiedzieć się na temat symbolu zębów w kulturze
*19. Carlos Ruiz Zafón, <i>Marina</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• omówić funkcję miejsca akcji, okoliczności i przywołanych zjawisk atmosferycznych	• wskazać cechy egotyizmu romantycznego we fragmentach tekstu • omówić środki językowe tworzące nastrój horroru	• zinterpretować symboliczne znaczenie portretu Mariny	• porównać sposób kreowania koszmaru we fragmentach tekstu oraz na obrazie Johna Henry'ego Fuseliego <i>Nocna mara (Koszmar)</i> • podjąć dyskusję na temat motywów najczęściej pojawiających się we współczesnych horrorach
20. Adam Mickiewicz, <i>Oda do młodości</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• nazwać funkcję językową dominującą w wierszu i uzasadnić swoje stanowisko • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać w utworze postawę podlegającą	• omówić nastrój utworu i wskazać środki językowe, które go tworzą • wskazać elementy klasycyzmu i romantyzmu w utworze	• sformułować program przedstawiony w wierszu	• omówić konteksty kulturowe w wierszu

		krytyce oraz przeciwstawione jej cechy młodości			
21., 22. i 23. Adam Mickiewicz, <i>Ballady i romanse</i> (lektura obowiązkowa)	<i>Romantyczność:</i> • zrelacjonować treść ballady • opisać różne reakcje osób zgromadzonych wokół Karusi: ludu, Starca i narratora <i>Świtez:</i> • zrelacjonować treść ballady • określić rodzaj narracji i wskazać narratora <i>Lilije:</i> • zrelacjonować treść ballady • omówić świat przedstawiony	<i>Romantyczność:</i> • omówić życie wewnętrzne bohaterki wiersza • omówić sposób przedstawienia Starca • wskazać cechy gatunkowe utworu <i>Świtez:</i> • omówić kompozycję ballady • wskazać cechy gatunkowe utworu <i>Lilije:</i> • scharakteryzować bohaterkę utworu	<i>Romantyczność:</i> • wskazać objawy świadczące o obłędzie bohaterki • wskazać środki językowe, za pomocą których jest prezentowana Karusia, i określić ich funkcję <i>Świtez:</i> • omówić sposób przedstawienia natury i Boga w balladzie • wskazać elementy światopoglądu romantycznego w utworze <i>Lilije:</i> • omówić sposób kreacji bohaterki • określić rolę pustelnika • przedstawić rolę natury w balladzie wszystkie ballady:	<i>Romantyczność:</i> • przedstawić punkty widzenia Starca i narratora oraz odnieść je do światopoglądów: oświeceniowego i romantycznego <i>Świtez:</i> • dokonać analizy sposobu przedstawienia Świtezi w dzień i w noc <i>Lilije:</i> • dokonać analizy zabiegów artystycznych, dzięki którym został uzyskany nastrój grozy wszystkie ballady: • omówić romantyczną koncepcję świata zaprezentowaną w utworach	<i>Romantyczność:</i> • wyjaśnić, dlaczego wiersz został okrzyknięty manifestem romantyzmu <i>Świtez:</i> • omówić kontekst historycznoliteracki utworu <i>Lilije:</i> • porównać główną bohaterkę z lady Makbet wszystkie ballady: • wskazać elementy synkretyczne w utworach

			• określić funkcję motywów fantastycznych w utworach		
24., 25. i 26. Adam Mickiewicz, <i>Sonety krymskie</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wierszy • określić rodzaj liryki • opisać zachowania pasażerów statku z sonetu <i>Burza</i>	• omówić kompozycję sonetów w odniesieniu do definicji gatunku • przedstawić postawy wobec życia bohaterów lirycznych sonetu <i>Droga nad przepaścią w Czufut-Kale</i> • omówić sposób przedstawienia podróży w utworach	<i>Burza:</i> • wskazać środki stylistyczne budujące atmosferę zagrożenia • omówić sposób przedstawienia wyróżniającego się pasażera <i>Bakczysaraj w nocy:</i> • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję <i>Ajudah:</i> • omówić sposób kreacji podmiotu lirycznego • zinterpretować funkcję rozbudowanego porównania użytego w wierszu wszystkie sonety: • przedstawić funkcję orientalizmów	<i>Burza:</i> • zinterpretować zakończenie sonetu w kontekście biografii autora <i>Bakczysaraj w nocy:</i> • wyjaśnić, na czym polega orientalizm utworu <i>Droga nad przepaścią w Czufut-Kale:</i> • wypowiedzieć się na temat symboliki przepaści <i>Ajudah:</i> • omówić wiersz jako manifest poezji romantycznej wszystkie sonety: • dokonać analizy sposobu uzyskania określonego nastroju w poszczególnych utworach	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wierszy

27. i 28. Adam Mickiewicz – wiersze miłosne (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wierszy • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotów lirycznych w utworach • omówić kompozycję erotyków	• wskazać środki stylistyczne użyte w wierszach i określić ich funkcję <i>Do M***:</i> • zinterpretować rolę natury przywołanej w wierszu <i>Niepewność:</i> • omówić sposób przedstawienia relacji pomiędzy podmiotem lirycznym a bohaterką wiersza • zinterpretować funkcję stylistyczną pytań umieszczonych na końcu każdej strofy <i>Do*** Na Alpach w Splügen 1829:</i> • scharakteryzować kreację bohaterki lirycznej • omówić postawę podmiotu lirycznego wobec doświadczenia niespełnionej miłości	<i>Do M***:</i> • porównać obraz miłości przedstawiony w wierszu do przeżyć tytułowego bohatera utworu Johanna Wolfganga Goethego <i>Cierpienia młodego Wertera</i> <i>Niepewność i Do M***:</i> • porównać utwory <i>Do*** Na Alpach w Splügen 1829:</i> • dokonać analizy sposobu ukazania w wierszu różnych odcieni uczuć	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wierszy
---	---	---	---	---	---

29. Konteksty i nawiązania – Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Teatrzyk Zielona Gęś</i>	• wskazać elementy aluzji literackiej w utworach	<i>Oda do młodości:</i> • wymienić cechy ody i odnieść jej definicję do utworu Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego <i>On nie doczekał się:</i> • wskazać elementy konwencji romantycznej w utworze <i>Straszna rozmowa Gzegżółki z duchem:</i> • omówić efekt humorystyczny utworu w kontekście romantycznej roli świata nadprzyrodzonego	<i>Oda do młodości:</i> • wyjaśnić, na czym polega i z czego wynika efekt komiczny uzyskany w utworze <i>On nie doczekał się:</i> • wyjaśnić, na czym polega parodia w utworze • zinterpretować funkcję didaskaliów <i>Straszna rozmowa Gzegżółki z duchem:</i> • omówić funkcję występowania świata nadprzyrodzonego w utworach romantycznych • zinterpretować tytuł utworu w kontekście atmosfery grozy	<i>On nie doczekał się:</i> • dokonać analizy reakcji bohatera romantycznego utworu i wyjaśnić przyczynę ich prześmiewczego potraktowania	<i>On nie doczekał się:</i> • dokonać analizy wypowiedzi bohaterów utworu i omówić funkcję kontrastu
32., 33., 34. i 35. Adam Mickiewicz, <i>Konrad Wallenrod</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • zrekonstruować biografię tytułowego bohatera • określić sposób relacjonowania wydarzeń	• wskazać momenty przełomowe w życiu głównego bohatera • omówić kompozycję utworu • przedstawić Konrada Wallenroda jako bohatera bajronicznego	• wskazać i omówić zabiegi literackie podkreślające atmosferę tajemnicy wokół głównego bohatera • omówić funkcję Halbana w utworze	• zinterpretować rolę kostiumu historycznego w utworze • dokonać analizy stylu utworu	• wypowiedzieć się w kontekście fragmentów artykułu Stefana Chwina na temat tragizmu tytułowego bohatera utworu Adama Mickiewicza

		- wymienić funkcje poezji wskazane w <i>Pieśni wajdeloty</i> - scharakteryzować Aldonę i omówić jej funkcję w utworze	- wymienić fragmenty liryczne utworu i określić ich funkcję - zinterpretować zakończenie utworu - wyjaśnić znaczenie <i>Ballady Alpuhara</i>		
30., 31. i 32. Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> cz. IV (lektura uzupełniająca)	- zrelacjonować treść dramatu - wymienić cechy miłości romantycznej	- scharakteryzować Gustawa jako bohatera werterowskiego - omówić kompozycję utworu - opisać miłość romantyczną jako religię przeznaczeń - odnaleźć w utworze cechy dramatu romantycznego	- omówić funkcję literatury w kształtowaniu wyobrażenia o miłości - porównać Księdza jako antagonistę Gustawa ze Starcem z <i>Romantyczności</i> - porównać sposób ukazania obłędu i miłości w <i>Dziadach</i> cz. IV i <i>Romantyczności</i> - dokonać analizy sensu przestrogi wygłoszonej przez Gustawa	- dokonać analizy środków, za pomocą których został wykreowany bohater - wyjaśnić, na czym polega tragizm głównego bohatera	dokonać analizy ekspresji słownej w wypowiedziach Gustawa i omówić jej funkcję
33., 34., 35., 36. i 37. Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> cz. III (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treść <i>Dziadów</i> cz. III - przedstawić okoliczności powstania <i>Dziadów</i> cz. III	- omówić kompozycję dramatu - odnieść treść scen więziennych do biografii Adama Mickiewicza - przedstawić romantyczną koncepcję poety i poezji - przedstawić wątki biblijne obecne w <i>Widzeniu Księdza Piotra</i>	- zinterpretować przemianę Gustawa w Konrada - omówić problem teodycei obecny w <i>Wielkiej Improwizacji</i> - omówić prometeizm i psychomachię na podstawie <i>Wielkiej Improwizacji</i>	- dokonać analizy kreacji Konrada w <i>Wielkiej Improwizacji</i> - wyjaśnić symbolikę bajki Żegoty - zinterpretować <i>Ustęp</i> oraz <i>Do przyjaciół Moskali</i> pod kątem obrazu społeczeństwa rosyjskiego	omówić kontekst biograficzny i historyczny utworu

		• przedstawić obraz społeczeństwa polskiego na podstawie scen: <i>Salon warszawski</i> i <i>Pan Senator</i> • przedstawić cechy dramatu romantycznego na podstawie <i>Dziadów</i> cz. III • scharakteryzować Konrada jako bohatera romantycznego	• omówić mesjanizm na podstawie <i>Widzenia Księdza Piotra</i> • dostrzec stylizację apokaliptyczną w <i>Widzeniu Księdza Piotra</i> • zinterpretować słowa Wysockiego: <i>Nasz naród jak lawa...</i>		
38. Adam Mickiewicz, <i>Liryki lozańskie</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wierszy • określić sposób relacjonowania wydarzeń	• omówić kreacje podmiotów mówiących w wierszach • omówić kompozycję wierszy	<i>Nad wodą wielką i czystą...:</i> • omówić sposób przedstawienia natury w wierszu • omówić funkcję paralelizmu w wierszu <i>Polaty się łzy me czyste...:</i> • omówić funkcję klamry kompozycyjnej w wierszu • omówić sposób przedstawienia każdego z etapów życia podmiotu mówiącego	<i>Nad wodą wielką i czystą...:</i> • dokonać analizy wiersza pod kątem sposobu ukazania przemijania oba wiersze: • dokonać analizy sposobów uzyskania nastroju w wierszach	• omówić związki utworów ze światopoglądem romantycznym i z romantyczną metodą twórczą
39. Podsumowanie wiadomości na temat twórczości Adama Mickiewicza	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Adama Mickiewicza	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Adama Mickiewicza	• wymienić i scharakteryzować omawiane utwory Adama Mickiewicza	• omówić powiązania pomiędzy biografią a twórczością Adama Mickiewicza	• przedstawić znaczenie twórczości Adama Mickiewicza dla rozwoju literatury polskiej
40. Tomasz Różycki, <i>Dwanaście stacji</i>	• zrelacjonować treść fragmentów utworu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora	• porównać początkowy fragment utworu z	• dokonać analizy języka opisów w kontekście	• odnaleźć w tekście ironię i określić jej funkcję

			inwokacją z <i>Pana Tadeusza</i>	prezentowanej rzeczywistości	
41. i 42. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• omówić funkcję użytych środków językowych
43. i 44. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
*45. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
46. Juliusz Słowacki, <i>Rozłączenie</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną opisaną w wierszu	• nazwać uczucia podmiotu lirycznego • omówić kompozycję wiersza	• zinterpretować funkcję kompozycji wiersza • wskazać elementy charakterystyczne dla romantycznego sposobu obrazowania	• porównać opisy dwóch światów: obserwowanego przez podmiot liryczny i znanego adresatce lirycznej	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
47. i 48. Juliusz Słowacki, <i>Grób Agamemnona</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać motywy mitologiczne w wierszu	• zinterpretować metaforyczne znaczenie motywów mitologicznych w kontekście wiersza • zinterpretować symbolikę „duszy anielskiej” i „czerepu rubasznego” oraz pozostałe symbole zawarte w utworze	• omówić symbolikę Termopil i Cheronei w odniesieniu do współczesnej Juliuszowi Słowackiemu historii Polski	• odnieść się do zawartej w utworze opinii podmiotu lirycznego o Polakach

49. Juliusz Słowacki, <i>Testament mój</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić kreację podmiotu lirycznego • przedstawić kompozycję wiersza i omówić jej funkcję • wymienić grupy adresatów pojawiające się w wierszu i określić ich funkcję	• odnieść treść wiersza do potocznego rozumienia słowa „testament” • wyjaśnić w kontekście wiersza, czym jest testament poetycki • określić funkcję wyrażen o charakterze impresywnym • wskazać wartości istotne dla podmiotu lirycznego	• omówić realizację motywu <i>exegi monumentum</i> w wierszu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
50. Juliusz Słowacki – liryka patriotyczna	• zrelacjonować treść utworów • określić rodzaj liryki i wypowiedzieć się na temat podmiotów lirycznych wierszy	<i>Sowiński w okopach Woli:</i> • scharakteryzować tytułowego bohatera oraz określić znaczenie jego wieku i kalectwa dla wymowy utworu • wskazać, które elementy postawy generała Sowińskiego tworzą wzorzec osobowy patrioty	<i>Sowiński w okopach Woli:</i> • określić funkcję motywów religijnych w utworze <i>Pogrzeb kapitana Meyznera:</i> • określić funkcję motywów religijnych w utworze • omówić sposób, w jaki została dokonana heroizacja bohatera	<i>Sowiński w okopach Woli:</i> • dokonać analizy stylistycznej wypowiedzi generała i określić ich funkcję w kreacji bohatera <i>Pogrzeb kapitana Meyznera:</i> • dokonać analizy ostatniej zwrotki wiersza i określić jej funkcję	<i>Pogrzeb kapitana Meyznera:</i> • wskazać elementy synkretyczne w utworze • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworów
*51., 52., 53., 54. i 55. Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść dramatu • zrelacjonować przemianę tytułowego bohatera	• omówić kompozycję dramatu i określić problematykę jego poszczególnych części • scharakteryzować Kordiana w akcie I	• określić funkcję <i>Przygotowania</i> • omówić kreację postaci demonicznych w <i>Przygotowaniu</i> • omówić funkcję opowieści Grzegorza	• dokonać analizy rozmowy Kordiana z Papieżem • omówić próbę autokreacji bohatera w monologu na szczycie Mont Blanc	• wskazać zabiegi manipulacyjne w przemowie Kordiana do spiskowych • omówić konteksty historyczne

		• zinterpretować imię tytułowego bohatera • wskazać w kreacji Kordiana cechy bohatera werterowskiego	• omówić funkcję podróży Kordiana po Europie • zinterpretować metaforyczne znaczenie Winkelrieda • zinterpretować pieśń Nieznajomego • zinterpretować funkcję miejsca spotkania spiskowych • omówić funkcję Strachu i Imaginacji w drodze Kordiana do komnaty cara • wskazać ironię romantyczną w utworze i określić jej funkcję	• dokonać analizy rozmowy Kordiana z Doktorem w zakładzie dla obłąkanych	
56. Podsumowanie wiadomości na temat twórczości Juliusza Słowackiego	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Juliusza Słowackiego	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Juliusza Słowackiego	• wymienić i scharakteryzować omawiane utwory Juliusza Słowackiego	• omówić powiązania pomiędzy biografią a twórczością Juliusza Słowackiego	• przedstawić znaczenie twórczości Juliusza Słowackiego dla rozwoju literatury polskiej
57. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• omówić funkcję środków językowych w utworze
58. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• omówić funkcję środków językowych w utworze

59. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
60., 61., 62., 63. i 64. Zygmunt Krasiński, <i>Nie-Boska komedia</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • opisać obóz rewolucji	• omówić kompozycję utworu i wskazać problematykę jego każdej części • przedstawić argumenty hrabiego Henryka i Pankracego • omówić cechy dramatu romantycznego na podstawie <i>Nie-Boskiej komedii</i>	• zinterpretować pogoń Męża za Dziewicą • wyjaśnić, co jest przyczyną klęski Męża jako poety • omówić rozważania dotyczące poety i poezji • omówić stosunek rewolucjonistów do ustroju, obyczajowości, moralności, religii i wartości	• zinterpretować zakończenie dramatu • zinterpretować tytuł dramatu • scharakteryzować hrabiego Henryka jako bohatera tragicznego	• dokonać analizy przyczyn klęski małżeństwa hrabiego Henryka • porównać sposób przedstawienia obozu rewolucji i Okopów Św. Trójcy
65. Jan Lechoń, <i>Nie-Boska komedia</i>	• zrelacjonować treść utworu • określić rodzaj liryki	• wskazać nawiązania do biografii i twórczości Zygmunta Krasińskiego	• wskazać w wierszu metafory i określić ich funkcję	• zinterpretować utwór w kontekście czasu jego powstania • zinterpretować tytuł utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu
66. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
67. Ciężące nad życiem przeznaczenie – <i>Moja piosnka (I)</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • omówić kompozycję i budowę wiersza	• zinterpretować symbolikę nici • omówić funkcję motta • zinterpretować metafory występujące w wierszu i określić ich funkcję	• wyjaśnić przesłanie wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu

68. Siła prostoty i milczenia w wierszu Cypriana Norwida <i>W Weronie</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• opisać nastrój wiersza • rozpoznać aluzję literacką w wierszu • wskazać w wierszu ironię i kontrasty	• określić funkcję aluzji literackiej w wierszu • określić funkcję kontrastów w wierszu • określić funkcję ironii w wierszu	• zinterpretować przesłanie utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu
69. Wybitna jednostka i społeczeństwo – [<i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...</i>] Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresatów lirycznych	• wypowiedzieć się na temat adresatów utworu • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego	• wskazać w wierszu środki stylistyczne i określić ich funkcję • zinterpretować znaczenie trzech ostatnich wersów utworu	• sformułować tezę interpretacyjną	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu
70. Poetycki hołd dla abolicjonisty – <i>Do obywatela Johna Brown</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • opisać adresata wiersza • odnaleźć w wierszu opinię podmiotu lirycznego na temat Ameryki	• zinterpretować znaczenie motywu mewy użytego w wierszu • omówić funkcję środków stylistycznych użytych do opisu bohatera wiersza • wyjaśnić funkcję zróżnicowanej interpunkcji w wierszu	• sformułować tezę interpretacyjną	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
71. Duchowa i poetycka biografia poety – [<i>Klaskaniem mając obrzękle prawice...</i>] Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• określić rodzaj liryki	• przedstawić kompozycję wiersza i określić temat jego każdej części • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego	• omówić stosunek podmiotu lirycznego do wybitnych romantyków • omówić sposób postrzegania rzeczywistości przez podmiot liryczny	• wyjaśnić, w jaki sposób podmiot liryczny prezentuje swoją twórczość • zinterpretować ostatnią strofę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu
*72.	• określić rodzaj liryki • wymienić adresatów apostrof	• przedstawić kompozycję wiersza	• określić funkcję nawiązań do antyku i Biblii	• dokonać analizy sposobu przedstawienia	• przedstawić Norwidowską koncepcję

Sztuka a rzeczywistość – <i>Fortepian Szopena</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)		• omówić sposób przedstawienia Fryderyka Chopina w wierszu • wskazać nawiązania do antyku i Biblii • odnaleźć elementy symbolizujące rodzimość twórczości Chopina	• zinterpretować zakończenie wiersza	powstania styczniowego w wierszu	sztuki zaprezentowaną w wierszu
73. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• omówić funkcję środków językowych w utworze
74. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• omówić funkcję środków językowych w utworze
*75. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
76., 77., 78. i 79. Aleksander Fredro, <i>Śluby panieńskie</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść komedii • wymienić bohaterów utworu	• scharakteryzować bohaterów utworu • wskazać elementy komizmu: postaci, sytuacyjnego i języka	• dokonać analizy sposobu kreacji bohaterów • omówić sposoby postrzegania miłości przez Gustawa i Albina • dokonać analizy wszystkich rodzajów komizmu	• zinterpretować znaczenie podtytułu <i>Magnetyzm serca</i>	• omówić funkcję obyczajowości oraz wpływ stereotypów kulturowych na poglądy i postępowanie bohaterów

80. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
*81. Henryk Rzewuski, <i>Pamiętki Soplicy</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentu tekstu • wymienić przejawy obyczajowości szlacheckiej	• wskazać w utworze cechy gatunkowe gawędy • wskazać fragmenty humorystyczne	• omówić funkcję fragmentów humorystycznych • wskazać cechy romantyczne utworu	• omówić stosunek bohaterów fragmentu tekstu do francuskiej kultury i literatury	• porównać obraz szlachty przedstawiony w <i>Pamiętkach Soplicy</i> i <i>Pamiętnikach</i> Jana Chryzostoma Paska
ROMANTYZM – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
82. Zapożyczenia	• wymienić typy i grupy zapożyczeń • sklasyfikować zapożyczenia ze względu na ich pochodzenie	• odnaleźć w tekście zapożyczenia oraz określić ich typ i przynależność do grup • odnaleźć w tekście zapożyczenia i określić ich pochodzenie	• odnaleźć w tekście zapożyczenia i określić ich funkcję	• wyjaśnić klasyfikację zapożyczeń na podstawie ich budowy	• wskazać zapożyczenia w tekstach literackich
83. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
84. i 85. Odmiany polszczyzny	• wymienić różne odmiany polszczyzny • wymienić dialekty języka polskiego • wymienić cechy środowiskowych odmian polszczyzny	• przedstawić różnice pomiędzy językiem mówionym a pisany • przedstawić różnice pomiędzy językiem oficjalnym a nieoficjalnym	• wskazać w tekście cechy charakterystyczne dla języka mówionego • wskazać w tekście cechy charakterystyczne	• stworzyć teksty z wykorzystaniem różnych odmian polszczyzny	• wskazać w tekście literackim różne odmiany polszczyzny i omówić ich funkcję

			dla języka nieoficjalnego		
86. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
87. Style funkcjonalne	• wymienić style funkcjonalne	• scharakteryzować style funkcjonalne	• wskazać w podanych tekstach cechy określonego stylu • wskazać w tekście literackim elementy stylu artystycznego	• przekształcić tekst, nadając mu cechy innego stylu	• stworzyć tekst w określonym stylu
88. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
*89. Styl indywidualny a styl typowy	• wymienić rodzaje stylu indywidualnego i stylu typowego • wymienić cechy stylu indywidualnego i stylu typowego	• odróżnić styl indywidualny od stylu typowego w tekście	• wskazać cechy stylu indywidualnego podanego twórcy • wskazać cechy stylu typowego w podanym tekście	• przekształcić tekst, nadając mu cechy stylu indywidualnego określonego twórcy	• podać przykłady stylu indywidualnego i stylu typowego w tekstach kultury
*90. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
91. Niejednoznaczność wypowiedzi	• wymienić zjawiska językowe będące źródłem niejednoznaczności	• wskazać w tekście homonimy, anakoluty, elipsy i paradoksy	• podać przykłady homonimów, anakolutów, elips i paradoksów	• omówić mechanizm powstawania błędów językowych, wynikających z	• określić funkcję zjawisk językowych w podanych tekstach

			• wyjaśnić sposób wykorzystania zjawisk językowych w podanych tekstach	niejednoznaczności wypowiedzi	
92. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię d rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
ROMANTYZM – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
93. Perswazja w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej	• wymienić cele wypowiedzi perswazyjnej • wymienić cechy dobrze przygotowanej wypowiedzi perswazyjnej • wymienić rodzaje argumentów • wymienić zabiegi językowe i środki stylistyczne wzmagające perswazyjność • wymienić środki pozajęzykowe wzmagające perswazyjność	• wskazać elementy perswazji w podanych tekstach literackich i nieliterackich • nazwać środki perswazji zastosowane w podanych tekstach	• określić funkcję zabiegów perswazyjnych w podanych tekstach	• analizować podane teksty perswazyjne pod kątem użytych środków językowych i pozajęzykowych	• stworzyć i wygłosić tekst perswazyjny zawierający różne rodzaje argumentów
94. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich

ROMANTYZM – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
95. i 96. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

2. Klasa 2, część 2 (pozytywizm)

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
POZYTYWIZM – O EPOCE					
1. i 2. Piękna epoka pary i elektryczności	• wyjaśnić etymologię terminu <i>pozytywizm</i> • określić ramy czasowe epoki	• wskazać przemiany cywilizacyjne i społeczne, które ukształtowały epokę	• wyjaśnić pojęcia związane ze światopoglądem pozytywistycznym	• wyjaśnić, w jaki sposób przemiany cywilizacyjne wpłynęły na specyfikę epoki	• omówić rolę prasy w drugiej połowie XIX wieku
3. Wprowadzenie do pozytywizmu polskiego	• określić ramy czasowe pozytywizmu polskiego • opisać przemiany cywilizacyjne na ziemiach polskich w okresie pozytywizmu	• omówić hasła pozytywizmu polskiego	• porównać pozytywizm polski i europejski	• dokonać analizy roli powstania styczniowego w kształtowaniu się pozytywizmu polskiego	• przedstawić rozwój prasy na ziemiach polskich i omówić jego rolę

4. Filozofia pozytywna	wymienić najważniejszych filozofów z epoki pozytywizmu	scharakteryzować polską filozofię pozytywistyczną	wymienić i omówić założenia filozofii Auguste'a Comte'a	wyjaśnić istotę filozofii pozytywnej	podjąć dyskusję na temat aktualności założeń filozofii pozytywnej
5. i 6. Sztuka epoki pozytywizmu	- wymienić najważniejszych twórców i dzieła z drugiej połowy XIX wieku - wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>realizm</i>, <i>akademizm</i>, <i>naturalizm</i>, <i>malarstwo historyczne</i>	- omówić na wybranym przykładzie istotę realizmu - omówić na wybranym przykładzie istotę malarstwa historycznego	omówić architekturę z drugiej połowy XIX wieku	wyjaśnić przyczyny popularności malarstwa historycznego w Polsce	- dokonać analizy dzieła sztuki na podstawie podanych kryteriów *wyjaśnić znaczenie terminu: <i>eklektyzm</i> *omówić cechy architektury eklektycznej na wybranym przykładzie
POZYTYWIZM – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
7. Wprowadzenie do literatury pozytywistycznej	- wymienić gatunki literackie popularne w pozytywizmie - zdefiniować gatunki literackie popularne w pozytywizmie	scharakteryzować założenia poezji pozytywistycznej w kontekście poprzedniej epoki	omówić służebną rolę powieści tendencyjnej	określić przyczyny popularności powieści historycznej w Polsce	dokonać analizy przyczyn popularności gatunków epickich w okresie pozytywizmu
8. i 9. Maria Konopnicka, <i>Mendel Gdański</i>	- zrelacjonować treść noweli - określić rodzaj narracji - wskazać cechy gatunkowe utworu	- omówić kompozycję utworu - scharakteryzować bohaterów noweli - wskazać elementy kultury żydowskiej w noweli - odnieść treść utworu do światopoglądu pozytywistycznego	- omówić kreację tytułowego bohatera - przedstawić argumentację tytułowego bohatera w odniesieniu do przyczyn pogromu - wskazać elementy stylizacji językowej w utworze i określić jej funkcję	przedstawić stanowisko narratora wobec poruszonego w noweli problemu antysemityzmu i wskazać fragmenty, które je ujawniają	rozpoznać obecne w utworze wartości uniwersalne
10. Wprowadzenie do analizy <i>Lalki</i> Bolesława Prusa	przedstawić sylwetkę Bolesława Prusa	przedstawić genezę <i>Lalki</i> w kontekście	wyjaśnić cel specyficznej kompozycji utworu	przedstawić kontekst historyczny towarzyszący powstaniu utworu	wymienić elementy świadczące o nowatorstwie utworu

(lektura obowiązkowa)	• omówić świat przedstawiony utworu	światopoglądu pozytywistycznego			
11. i 12. Stanisław Wokulski – bohater niejednoznaczny (lektura obowiązkowa)	• przedstawić życiorys Stanisława Wokulskiego • podać przykłady wypowiedzi różnych bohaterów utworu na temat Wokulskiego • przedstawić przemyślenia Wokulskiego na swój temat	• wskazać różnice między relacjonowaniem biografii bohatera przez radcę Węgrowicza, Ignacego Rzeckiego i doktora Szumana • określić funkcję rozbieżności opinii na temat bohatera • wyjaśnić, na czym polega idealizm bohatera	• określić, jakie cechy osobowości bohatera stały się widoczne dzięki jego miłości do Izabeli Łęckiej • omówić relację między Wokulskim a Rzeckim • omówić konflikty wewnętrzne Wokulskiego	• wyjaśnić, jakie znaczenie dla kreacji głównego bohatera ma jego pobyt w Paryżu • omówić funkcję otwartego zakończenia powieści w kontekście kreacji głównego bohatera	• określić funkcję mowy pozornie zależnej w kreacji bohatera
13. Teatralność świata <i>Lalki</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów powieści zamieszczonych w podręczniku • zrelacjonować treść fragmentów opisujących zabawę Ignacego Rzeckiego marionetkami	• wskazać fragmenty powieści, w których bohaterowie udają • wskazać fragmenty powieści, w których Wokulski udaje	• wyjaśnić, na czym polega sztuczność świata Izabeli Łęckiej • omówić związki między konwenansami a grą na scenie	• odnieść motyw <i>theatrum mundi</i> do treści <i>Lalki</i>	• podjąć dyskusję na temat teatralności we współczesnej rzeczywistości
14. Panna z towarzystwa – obrona Izabeli Łęckiej (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów powieści zamieszczonych w podręczniku • określić rodzaj narracji	• omówić sposób, w jaki Izabela Łęcka postrzega samą siebie • wyjaśnić, dlaczego prezesowa Zasławska nazywa kobiety, takie jak Izabela, lalkami • przedstawić czynniki, które ukształtowały Izabelę	• omówić funkcję narracji w kreowaniu postaci Izabeli Łęckiej • zinterpretować legendę o uśpionej pannie na dnie potoku w kontekście obrazu Izabeli • omówić wybrane kreacje kobiet w <i>Lalce</i>	• zinterpretować sens porównania życia arystokratów do snu • zinterpretować funkcję posągu Apollina w kreowaniu postaci Izabeli Łęckiej	• wskazać w kontekście <i>Lalki</i> problemy kobiet w drugiej połowie XIX wieku
15.	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• omówić sposób prowadzenia narracji	• omówić styl fragmentów tekstu	• porównać sposoby opisywania przestrzeni we	• omówić funkcję narratorki – jako

Konteksty i nawiązania – Sylvia Chutnik, <i>Kieszonkowy atlas kobiet</i>	• nazwać rodzaj narracji	• scharakteryzować bohaterów		fragmentach tekstu Sylwii Chutnik i w <i>Lalce</i> Bolesława Prusa	przewodniczki po rzeczywistości przypominającej labirynt
16. i 17. <i>Lalka</i> – powieść dojrzałego realizmu (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów powieści • wymienić grupy społeczne i etniczne przedstawione w <i>Lalce</i> • podać przykłady realizmu języka	• przedstawić nastroje społeczne wobec mniejszości etnicznych opisane w <i>Lalce</i> • wymienić przedstawione w <i>Lalce</i> problemy społeczne • przedstawić postać Ignacego Rzeckiego • omówić sposób prowadzenia narracji w utworze • wyjaśnić funkcję retrospekcji	• omówić sposób przedstawienia arystokracji w przytoczonych fragmentach powieści • omówić sposób przedstawienia Żydów i mniejszości niemieckiej • omówić sposób przedstawienia Warszawy • omówić sposób przedstawienia Paryża – wyciągnąć wnioski na temat zestawienia obu miast • wskazać idee pozytywizmu w powieści i przedstawić diagnozę Bolesława Prusa odnośnie ich realizacji • omówić funkcję <i>Pamiętnika starego subiekta</i> • wyjaśnić, na czym polega idealizm Ignacego Rzeckiego, a na czym idealizm Juliana Ochockiego	• zinterpretować znaczenie pierwotnego tytułu powieści: <i>Trzy pokolenia idealistów na tle społecznego rozkładu</i>	• wskazać i nazwać zabiegi literackie oraz językowe, za pomocą których został zaprezentowany świat wewnętrzny bohaterów powieści
18. <i>Lalka i perła</i> – komentarz Olgi Tokarczuk	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• wyjaśnić, jak należy rozumieć sformułowanie o dwóch Izabelach	• przedstawić tezę tekstu	• przedstawić sposób, w jaki autorka uzasadnia psychoanalityczną	• podjąć dyskusję na temat uniwersalnego charakteru tezy

				interpretację obsesji miłosnej Wokulskiego	postawionej przez Olę Tokarczuk
19. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetwarzać informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
20. Prus publicysta – <i>Kronika tygodniowa</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • przedstawić definicję felietonu	• wskazać cechy gatunkowe felietonu • omówić kompozycję felietonu • odnaleźć elementy światopoglądu pozytywistycznego w tekście	• omówić sposób, w jaki Bolesław Prus prezentował współczesnych sobie warszawiaków • wskazać elementy stylu publicystycznego	• odnaleźć w tekście ironię i określić jej funkcję	• porównać wybrany współczesny felieton z tekstem Bolesława Prusa
21. Konteksty i nawiązania – Maria Poprzeczka, <i>Greta d'Arc</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• omówić kompozycję tekstu • wskazać cechy gatunkowe tekstu • wskazać w tekście elementy stylów potocznego i publicystycznego	• wskazać pytania retoryczne i określić ich funkcję • wyjaśnić, na czym polega analogia pomiędzy bohaterkami felietonu	• zinterpretować znaczenie tytułu felietonu	• podjąć dyskusję na temat tezy felietonu
22. Bolesław Prus – podsumowanie	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Bolesława Prusa	• wymienić i scharakteryzować omawiane utwory Bolesława Prusa	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Bolesława Prusa	• wyjaśnić znaczenie twórczości Bolesława Prusa dla rozwoju literatury polskiej	• omówić sposób przedstawienia światopoglądu epoki w dziełach Bolesława Prusa
23. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny,	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście

			filozoficzny, egzystencjalny		
24. <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza – wprowadzenie do fragmentu lektury (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• zrelacjonować ogólnie treść <i>Potopu</i>	• wskazać cechy gatunkowe powieści historycznej o modelu walterskotowskim • przedstawić genezę <i>Potopu</i>	• omówić fragment powieści w kontekście historycznym	• przedstawić sylwetkę twórczą Henryka Sienkiewicza	• przedstawić kontekst historyczny towarzyszący powstaniu utworu
25. Różne prawdy o Polakach – <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• zrelacjonować treść fragmentu powieści • wskazać perspektywę, z której poznajemy przebieg rozmowy	• omówić reakcje bohaterów – Lisoli i Kmicica • scharakteryzować Kmicica na podstawie fragmentu powieści • omówić sposób prowadzenia narracji we fragmencie tekstu	• przedstawić sposób charakteryzowania Polaków przez Weyharda Wrzeszczowicza	• przedstawić znaczenie klasztoru jasnogórskiego w polskiej kulturze	• analizować wpływ środków językowych na wymowę tekstu • wskazać trzy typy narracji w przytoczonych fragmentach tekstu
26. Konteksty i nawiązania – Andrzej Waligórski, <i>Obrona Częstochowy</i>	• zrelacjonować treść tekstu • wskazać te elementy tekstu, które nawiązują do <i>Potopu</i>	• wskazać komizm we fragmentach tekstu i wyjaśnić, w jaki sposób autorowi udało się uzyskać efekt humorystyczny	• omówić funkcję połączenia stylu potocznego z patosem	• omówić sposób naśladowania stylu Henryka Sienkiewicza	• omówić satyryczny i parodystyczny charakter tekstu
27. Henryk Sienkiewicz – podsumowanie	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Henryka Sienkiewicza	• wymienić i scharakteryzować twórczość Henryka Sienkiewicza	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Henryka Sienkiewicza	• wyjaśnić znaczenie twórczości Henryka Sienkiewicza dla rozwoju literatury polskiej	• omówić rolę twórczości Henryka Sienkiewicza w pozytywizmie
28. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny,	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście

			historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny		
29. Dialog pokoleń w <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentu w kontekście całej powieści	• scharakteryzować bohaterów fragmentu powieści • opisać relacje pomiędzy bohaterami tekstu • omówić stosunek do przeszłości Andrzejowej i Zygmunta Korczyńskich	• omówić sposoby kreacji bohaterów • zinterpretować ostatni akapit tekstu pod kątem przemiany, która dokonała się w bohaterce • omówić inne konflikty pokoleń przedstawione w powieści <i>Nad Niemnem</i>	• odnaleźć w tekście ocenę dokonaną przez narratora i ją przedstawić	• dokonać analizy argumentacji bohaterów i wskazać elementy racjonalne oraz emocjonalne
30. W świecie wartości – <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• opisać dwie mogiły • wskazać fragmenty tekstu, w których jest mowa o powstaniu • zrelacjonować losy Jana i Cecylii	• przedstawić rolę mogił w powieści • porównać Jana Bohatyrowicza i Zygmunta Korczyńskiego, zwracając uwagę na sposób kreowania tych postaci • odnaleźć przykłady użycia języka ezopowego	• przedstawić model patriotyzmu zaprezentowany w powieści • dostrzec elementy światopoglądu pozytywistycznego w powieści • wskazać tendencyjność narracji w prezentowaniu wartości	• dokonać analizy sceny, w której Jan pokazuje Justynie mogiłę powstańcą, pod kątem motywów religijnych, symboli i zjawisk przyrodniczych	• dokonać analizy związku między stosunkiem bohaterów do mogiły a stosunkiem narratora do bohaterów
31. Bohaterowie i przestrzeń w <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• wymienić miejsca, w których toczy się akcja powieści	• przyporządkować bohaterów do miejsc, w których są oni prezentowani	• wyjaśnić, w jaki sposób przestrzeń charakteryzuje bohaterów	• wyjaśnić, jaką rolę w kreacji bohaterów odgrywa natura	• wskazać funkcje środków językowych w opisach przestrzeni, w której rozgrywa się akcja

32. Realizm w powieści <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	wymienić założenia realizmu	- wskazać elementy realizmu historycznego w powieści - wskazać elementy realizmu topograficznego w utworze	wskazać elementy realizmu społeczno-obyczajowego w powieści	dokonać analizy wypowiedzi bohaterów pod kątem realizmu języka	dokonać analizy narracji i wskazać elementy odbiegające od jej prostego stylu
33. Konteksty i nawiązania – Czesław Miłosz, <i>Rozbieranie Justyny</i>	- zrelacjonować treść wiersza - określić rodzaj liryki - wskazać adresatkę liryczną	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego - porównać poetyckie wyobrażenie Justyny z jej wizerunkiem wykreowanym przez Elizę Orzeszkową - omówić kompozycję wiersza	- zinterpretować tytuł utworu - zinterpretować zakończenie wiersza	zinterpretować motyw świec pojawiający się na początku i na końcu wiersza	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu
34. Eliza Orzeszkowa, <i>Gloria victis</i> (lektura uzupełniająca)	- zrelacjonować treść noweli - wskazać narratorów pojawiających się w utworze	- wymienić nawiązania do Biblii oraz mitologii pojawiające się w utworze i określić ich funkcję - omówić kompozycję utworu	- wyjaśnić, w jaki sposób w utworze jest realizowana funkcja poetycka - zinterpretować tytuł utworu	wyjaśnić, na czym polega styl podniosły w utworze i za pomocą jakich środków językowych został uzyskany	* wyjaśnić, na czym polega zabieg mitologizacji * wskazać przykłady konwencji baśniowej
35. Eliza Orzeszkowa – podsumowanie	wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Elizy Orzeszkowej	wymienić i scharakteryzować omawiane utwory Elizy Orzeszkowej	wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Elizy Orzeszkowej	wyjaśnić znaczenie twórczości Elizy Orzeszkowej dla rozwoju literatury polskiej	omówić, w jaki sposób dzieła Elizy Orzeszkowej odpowiadają światopoglądowi epoki
36. Petersburg – miasto pułapka	- zrelacjonować treść utworu - określić miejsce akcji	wskazać fragmenty prezentujące	wyciągnąć wnioski z opisów różnych	odnieść opisy przestrzeni do fabuły utworu	dokonać analizy rozpoczynającego utwór fragmentu opisującego

(lektura obowiązkowa)		pomieszczenia, w których przebywają bohaterowie	przestrzeni (zazwyczaj dusznych i nędznych)		ulice Petersburga pod kątem oddziaływania na zmysły
37. Raskolnikow na rozdrożach ideologii (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • zrekonstruować poglądy Raskolnikowa zawarte w jego artykule	• ustalić, jakie poszlaki naprowadziły śledczego na pomysł, że zbrodniarzem jest Raskolnikow • omówić emocje Raskolnikowa podczas śledztwa	• wyjaśnić, dlaczego Raskolnikow przyznał się do zbrodni • wyjaśnić rolę opowieści Marmieladowa o Soni i listu matki w podjęciu decyzji o popełnieniu zbrodni	• opisać stan psychiczny Raskolnikowa po zamordowaniu kobiet i wyjaśnić jego przyczynę	• zinterpretować znaczenie snu o koniu w kontekście planowanej zbrodni
38. i 39. Rozum w starciu z wiarą – zbrodnia i jej odkupienie (lektura obowiązkowa)	• przedstawić historię Soni	• opisać postawę życiową Soni • wymienić podobieństwa i różnice między Sonią a Rodionem • omówić postawy Soni i Raskolnikowa na Syberii	• omówić funkcję przypowieści o Łazarzu • omówić reakcję Soni na wiadomość o zbrodni Raskolnikowa • wyjaśnić, dlaczego Sonia odnosi zwycięstwo	• dokonać analizy potyczek słownych między Sonią a Rodionem w kontekście postaw życiowych bohaterów	• zinterpretować znaczenie snu Raskolnikowa na Syberii
40. i 41. Powieść społeczna, psychologiczna czy filozoficzna? (lektura obowiązkowa)	• przedstawić poglądy bohaterów powieści • zdefiniować powieść psychologiczną i powieść polifoniczną	• omówić problematykę społeczną powieści na przykładzie historii rodziny Marmieladowów • wskazać w utworze cechy powieści psychologicznej	• zinterpretować sny przedstawione w powieści i określić ich funkcję • uzasadnić na podstawie fragmentów tekstu stwierdzenie, że <i>Zbrodnia i kara</i> jest	• określić funkcję Arkadiusza Swidrygajłowa w powieści	• dokonać analizy monologów wewnętrznych Raskolnikowa w kontekście problematyki psychologicznej *wskazać elementy konwencji realistycznej i

			powieścią polifoniczną		naturalistycznej w powieści
42. <i>Lew i mysz</i> [...] – komentarz do lektury	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>bajka</i>, <i>alegoria</i>	• wyjaśnić znaczenie określenia <i>przestępca-intelektualista</i> użytego przez Henryka Paprockiego	• wyjaśnić alegoryczne znaczenie bajki Iwana Kryłowa	• wyjaśnić, w jaki sposób – zdaniem Henryka Paprockiego – dokonała się przemiana wewnętrzna Rodiona	• omówić role: Ewangelii, Soni i sumienia w procesie przemiany Raskolnikowa
43. Konteksty i nawiązania – Dmitry Glukhovsky, <i>Tekst</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohatera tekstu • porównać Goriunowa z Raskolnikowem	• zinterpretować znaczenie smartfona dla wymowy fragmentów tekstu	• zinterpretować znaczenie ostatnich pięciu zdań tekstu	*wyjaśnić funkcję oniryzmu we fragmentach tekstu
44. i 45. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• omówić funkcję środków językowych w tekście
46. i 47. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetwarzać informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
*48. Honoriusz Balzak, <i>Ojciec Goriot</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• przedstawić poglądy Vautrina i Rastignaca	• porównać poglądy Vautrina na temat Paryża z poglądami Wokulskiego na temat Warszawy	• zinterpretować metaforę użytą w tekście	• zinterpretować fragment w kontekście założeń realizmu i naturalizmu
*49. i 50.	• zrelacjonować treść powieści	• scharakteryzować Emmę i Karola	• wyjaśnić przyczyny poczucia niespełnienia Emmy	• dokonać analizy zachowania bohaterki	• wyjaśnić symbolikę znaczących przedmiotów, zjawisk i motywów

Gustaw Flaubert, <i>Pani Bovary. Z obyczajów prowincji</i>	• omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować drobnomieszczaństwo przedstawione w utworze • omówić obraz prowincjonalnego życia Francuzów • wypowiedzieć się na temat narracji w utworze	• porównać obraz mieszczaństwa przedstawiony w dziele Gustawa Flauberta i w <i>Lalce</i> • wskazać fragmenty tekstu, w których użyto mowy pozornie zależnej, i określić jej funkcję	• dokonać analizy języka fragmentów tekstu i określić funkcję zastosowanych w nich zabiegów językowych • dokonać analizy sceny umierania Emmy • opisać Izabelę Łęcką i Emilię Korczyńską w kategoriach bovaryzmu	pojawiających się w powieści • zinterpretować zdanie wygłoszone przez Gustawa Flauberta *rozpoznać elementy różnych konwencji literackich
*51. <i>Nuda buduaru</i> – o <i>Pani Bovary</i> Gustawa Flauberta	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• wyjaśnić znaczenie użytego w komentarzu wyrazu <i>nuda</i> w kontekście powieści Gustawa Flauberta	• porównać różne definicje bovaryzmu	• zinterpretować motyw ognia	• wyjaśnić związek między nudą a zmysłowością
*52. Konteksty i nawiązania – Margaret Atwood, <i>Pani Wyrocznia</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohaterkę i porównać ją z Emmą Bovary • zrelacjonować opinie bohaterki i jej koleżanek na temat miłości i mężczyzn oraz odnieść je do terminu <i>bovaryzm</i>	• wypowiedzieć się na temat narracji tekstu i porównać ją z narracją <i>Pani Bovary</i>	• wskazać odwołania, motywy oraz aluzje literackie użyte przez autorkę i określić ich funkcje	• odnieść termin <i>bovaryzm</i> do wybranych tekstów kultury
POZYTYWIZM – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
53. i 54. Stylizacja – jej rodzaje i funkcje w tekstach	• zdefiniować stylizację • przedstawić podział stylizacji ze względu na stopień nasycenia środkami • przedstawić podział stylizacji ze	• rozpoznać w podanych przykładach stylizacje całościowe, fragmentaryczne i minimalne • rozpoznać w podanych	• wskazać elementy języka świadczące o konkretnym rodzaju stylizacji • zastąpić wyrazy nacechowane stylistycznie wyrazami z języka ogólnego	• przeredagować podane fragmenty tekstu tak, aby zastosować w nich stylizację	• wskazać intertekstualność w podanym fragmencie tekstu

	względu na typ podstawy • wymienić funkcje stylizacji • wymienić rodzaje stylizacji	przykładach rodzaje stylizacji • wskazać kolokwializmy w tekście	• wskazać rodzaje stylizacji literackiej w podanych fragmentach tekstu		
55. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
56. i 57. Składnia w interpretacji i tworzeniu tekstów	• wymienić rodzaje grup składniowych i wskazać je w podanych przykładach • wyróżnić typy wypowiedzi ze względu na modalność • wymienić figury słowne i figury myśli	• rozpoznać figury słowne i figury myśli w podanych przykładach • wskazać temat oraz remat i określić porządek wypowiedzi w podanych przykładach • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>struktura syntaktyczna, struktura tematyczno-rematyczna, struktura semantyczno-logiczna</i>	• określić rodzaje modalności w podanych przykładach	• przekształcić podane wypowiedzi tak, aby zmodyfikować temat	• przeredagować podane teksty tak, aby stanowiły logiczną i spójną całość
58. Zasady interpunkcji oraz jej składniowo-znaczeniowy charakter	• wymienić znaki interpunkcyjne • zrelacjonować zasady stosowania znaków interpunkcyjnych	• sklasyfikować znaki interpunkcyjne • omówić funkcję znaków interpunkcyjnych • określić funkcję znaków przestankowych w podanych zdaniach	• wyjaśnić, na czym polegają błędy interpunkcyjne w podanych zdaniach	• skorygować interpunkcję tekstu	• zredagować tekst, w którym wyraża emocje za pomocą znaków interpunkcyjnych
*59. Funkcje języka	• wymienić funkcje języka	• rozpoznać w podanych	• podać przykłady regionalizmów i	• sformułować wypowiedzi, w	• wyjaśnić sens stwierdzenia

	• zdefiniować poszczególne funkcje języka	przykładach realizację funkcji języka	wyrażeń środowiskowych w kontekście funkcji społecznej języka	których będą realizowane poszczególne funkcje języka	Ludwiga Wittgensteina
POZYTYWIZM – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
60. Rozpoznawanie mechanizmów manipulacji i skuteczne przeciwstawianie się jej	• zdefiniować perswazję i manipulację • wymienić językowe i pozajęzykowe zabiegi służące manipulacji	• odróżnić perswazję od manipulacji • podać przykłady językowych i pozajęzykowych zabiegów służących manipulacji	• rozpoznać techniki manipulacyjne w podanym tekście	• przygotować wypowiedź o charakterze manipulacyjnym	• analizować wypowiedź manipulacyjną pod kątem użytych środków językowych
61. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
62. Erystyka w dyskusji, typy argumentów	• zdefiniować erystykę i określić jej cele • wymienić typy argumentów erystycznych	• podać przykłady różnych typów argumentów erystycznych • wskazać chwyt erystyczne w podanych wypowiedziach	• wyjaśnić, na czym polegają świadome błędy logiczne w podanych wypowiedziach	• stworzyć dialog z zastosowaniem chwytów erystycznych	• analizować chwyt erystyczne pod kątem użytych środków językowych
63. Dyskusja a spór i kłótnia	• przedstawić różnice między dyskusją, sporem a kłótnią • wymienić rodzaje dyskusji • wymienić zasady dyskusowania	• wymienić rodzaje dyskusji • wskazać środki językowe będące przejawami agresji • przedstawić sposoby reakcji na agresję językową	• przygotować argumenty do dyskusji na podany temat • odróżnić krytykę od agresji językowej	• zaproponować strategię obrony przed agresją językową	• uczestniczyć w debacie

	wymienić cechy agresji językowej	rozpoznawać dyskusję, spór i kłótnię w podanych przykładach			
64. Definicja słownikowa	omówić budowę definicji	omówić budowę hasła słownikowego	wymienić reguły obowiązujące podczas budowania definicji	wskazać błędy w podanych definicjach i je skorygować	stworzyć definicję podanego hasła
POZYTYWIZM – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
65. i 66. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągnąć wnioski - określić własne stanowisko	- poprawnie zinterpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólniać, podsumowywać i porównywać	wskazać i wykorzystać konteksty

Źródło: Wydawnictwo Nowa Era

Opracowanie: E.Mrozek, E.Napiórkowska, Z. Różacka, M. Wróbel